

Frihet *och* trygghet för Stockholm

Strategisk inriktning för Stockholms stad 2005-2007

Kristdemokraterna

<i>Frihet och trygghet</i>	1
<i>för Stockholm</i>	1
<i>1. Inledning – två förlorade år för Stockholm!</i>	3
<i>2. Det socialdemokratiska förmyndarsamhället</i>	4
Förmyndarpolitik	4
Vallöften och svek.....	4
Verkligheten har hunnit i kapp.....	5
<i>3. Stockholms stads långsiktiga utveckling</i>	5
Utmaningar som stadens majoritet inte kan hantera	5
Det kommunala självstyret.....	6
Oförmågan att inse vad som skapar en sund ekonomi	6
Nio förlorade år för Sverige,	7
--- och två förlorade år för Stockholm	7
Ökande underskott	8
<i>4. Kristdemokraternas viktigaste frågor – inriktning för verksamheten 2005-2007</i>	8
Öka tryggheten och valfriheten för barnfamiljerna	8
Stöd till socialt utsatta	9
Trygghet för de äldre.....	9
Ta vara på mångfalden.....	10
Diskriminering på restauranger.....	11
Prioritera kompetensutveckling	11
Bli en attraktiv arbetsgivare.....	11
Pris- och lönekomensation.....	12
Bilderna av Stockholm som tillväxtregion.....	12
EU-arbetet	13
Bättre fart på byggandet	13
Hållbar trafik- och miljöutveckling	13
Miljöbilar	14
Stöd idrotten som folkrörelse	14
Öka tryggheten i staden.....	15
Kristdemokraternas förslag till kommunfullmäktige.....	15

1. Inledning – två förlorade år för Stockholm!

Majoritetens första tid vid makten innebär två förlorade år för Stockholm. Den politik som presenteras för de kommande åren är ofullständig och oklar. Den innehåller varken tydliga direktiv till stadens verksamheter eller några politiska visioner om att utveckla staden.

Kristdemokraterna vill se att insikten om vad tillväxt och företagande betyder för Stockholm leder till handling. Kristdemokraterna vill se kraftfullare åtgärder för att komma tillrätta med socialbidragsberoende och utanförskap. Kristdemokraterna vill se att staden agerar gentemot regeringen för att förändra utjämningsystemet.

Kristdemokraterna vill se en tydligare prioritering av barn, ungdomar och äldre. En särskild satsning på demensvården genom handledning och kompetensutveckling lägger grunden för bättre omsorg om de äldre. Omvandlingen till seniorbostäder måste stoppas så att effekterna kan redas ut. Möjligheten att få plats i servicehus bör bevaras och riktlinjerna för biståndsbedömningen ses över. Barngrupperna i förskolan bör minska i snabbare takt och familjerna ges större valfrihet i valet av barnomsorg.

Stockholms stads möjligheter att hantera de utmaningar vi står inför är obefintliga så länge socialdemokraterna är i ledningen. En ovilja att angripa strukturella problem, att få in fler medborgare på arbetsmarknaden och att skapa förutsättningar för tillväxt, försvåras av de ständiga övergrepp på det kommunala självstyret som regeringen iscensätter.

Stockholm har förlorat matchen mot regeringen. Majoriteten i staden och i landstinget har inte kunnat ändra eller ens mildra de försämringar som blir verklighet i det nya utjämningsystemet och som fortsätter att dränera staden på resurser.

Vi välkomnar insikten om att ytterligare höjd skatt under mandatperioden inte är en utväg för att klara den ekonomiska situationen. På längre sikt är det endast en högre och arbetsledd ekonomisk tillväxt som kan ge kommunsektorn bättre möjligheter att klara sina uppgifter. Utan en bättre tillväxt kommer det bara att finnas nedskärningar att fördela.

Majoriteten signalerar att pris- och lönekomensation inte kommer att ges. Detta är en signal till de personalintensiva verksamheterna inom förskolan, skolan och äldre- och funktionshinderomsorgen att stora besparingar kommer att ske. Den förtäckta besparing detta utgör slår hårt både mot anställda som gör ett bra jobb och mot kvaliteten i verksamheten. Kristdemokraterna menar att något sådant generellt beslut inte bör fattas.

Under perioden 1999-2002 gavs pris- och lönekomensation för sk prioriterade verksamheter. Det innebar att förskola, skola, äldre- och funktionshinderomsorg i huvudsak fick anslagsökningar som gjorde att kvaliteten kunde bibehållas eller förstärkas. Medel för kvalitetssatsningar inom skolan och för omsorgen om äldre- och funktionshindrade tillfördes 2,8 miljarder kr 1998-2002 vilket utgjorde en ökning med ca 30 %.

Stockholm 2004-06-02

Ewa Samuelsson
Gruppledare Kristdemokraterna

2. Det socialdemokratiska förmyndarsamhället

Förmyndarpolitik

Majoritetens politik fortsätter att karaktäriseras av en förmyndarattityd. Beslutet att tillåta de äldre att fortsätta välja hemtjänst är ett gyllene undantag från maximen att stadens politiker bestämmer vad som är bäst för medborgarna. I stället för att se människor som individer som kan tänka själva och styra över sina liv, så går politiken ut på att fösa alla in i samma fålla.

För Kristdemokraterna handlar politiken i staden om att ge människor rätt och möjlighet att känna trygghet i första hand genom egna beslut om sin vardag. Detta gäller inte minst barnomsorgen. Genom maxtaxereformen och allmänna förskolan styrs föräldrars val i en riktning. Att vänstermajoriteten i sin retorik ofta pratar om demokrati och vikten av människors delaktighet saknar därför trovärdighet.

Återkommunaliseringen är i full gång och det kreativa samarbete med frivilligorganisationerna som utvecklades under förra mandatperioden befinner sig i utförsbacke. Majoriteten uttrycker en nedlåtande syn på vad frivilligorganisationerna kan göra. Var och varannan vecka avbryts välutvecklade samarbeten med mycket framgångsrika och kunniga organisationer. Tak-över-huvudet-garantin ifrågasätts och undermineras.

Majoriteten säger sig vilja ha ett integrerat boende och en blandning av upplåtelseformer i alla stadsdelar. De är dock inte beredda att bidra till detta i praktiken. Behovet av ökad självständighet, av ökad grannsamverkan, av att få kontroll över sitt eget boende och sina egna boendekostnader är större i ytterstaden än i innerstaden. Dessa möjligheter undanröjdes av den nya majoriteten genom att inte tillåta omvandling till bostadsrätter i ytterstaden. Detta ökar segregationen då inte minst många invandrare sett möjligheten att få större rådighet över sitt boende.

Genom upphandling av olika verksamheter eller genom införande av olika valfrihets-/pengsystem stimuleras nytänkande inom stadens verksamheter. Den nya majoritetens tilltro till andra aktörer än stadens egna förvaltningar är emellertid liten. Detta visar att för majoriteten är medlen viktigare än målen. Det viktiga för Kristdemokraterna är att den gemensamma sektorn har en gemensam skattefinansiering. Utförandet kan med fördel ske av en mångfald av aktörer.

När det gäller personer med funktionshinder drabbas också de av inskränkningar genom den njugga inställningen till valfrihet. Det socialdemokratiska förmyndarsamhället förkväver individens eget val och förvandlar den enskilde till klient i stadens äldre- och funktionshinderomsorg.

Vallöften och svek

Socialdemokraterna gick till val på att utmåla den förra majoritetens politik som orättvis, att klyftorna och utanförskapet ökade och att välfärden monterades ner. De 99 löfena skulle ses som ett kontrakt mellan väljarna och socialdemokraterna. Det vi nu ser är att det ena fagra vallöftet efter det andra läggs på hyllan, skjuts på framtiden eller bara tystas ner. Det är ingen svår uppgift för väljarna att bocka av och jämföra vallöften med svek.

Det grövsta övertrampet och missbruket av väljarnas förtroende är förstås beslutet om försök med trängselavgifter. Utöver det finns otaliga svek att räkna upp. Löftet om att skapa en "mötesplats" för ungdomar i varje stadsdel kommer knappast att nås. Löftet om att alla 10-12 åringar ska erbjudas att delta i en fritidsklubb har förvandlats till en försöksverksamhet med nio klubbar. Fri entré till stadens badanläggningar för barn och unga, att minska socialbidragstagandet, att halvera antalet hemlösa, att klottersanera alla offentliga platser, byggnader och torg varje dag/vecka och att verka för blandade upplåtelseformer är löften i den långa raden av ouppfyllda löften. Listan kan göras än längre.

Det blir allt tydligare att Socialdemokraterna ser makten i sig självt som ett mål och inte som ett medel för att göra livet lättare att leva för människor i vår stad. När nu snart halva mandatperioden gått kan man med oro konstatera att majoriteten inte bara svikit vallöften utan även gjort det svårare för människor att leva. Genom att höja skatter, tomträttsavgälder, parkeringsavgifter, boendeparkeringsavgifter och inom kort även införa trängselavgifter, håller bördan för låg- och medelinkomsttagarna att bli allt för tung. Kristdemokraterna vill föra en politik som gör det lättare för människor att leva.

Verkligheten har hunnit i kapp

Majoriteten har på ett flertal punkter fått krypa till korset beträffande sin egen politik genom att man tvingats dra tillbaka egna förslag till förmån för sunt förnuft. Under våren visade en undersökning att brukarna av hemtjänst var mycket nöjda med kundvalsmodellen. Majoriteten, vars planer gick ut på att återkommunalisera hemtjänsten, sprack på frågan och det fria valet av hemtjänst ska nu fortsätta.

Vallöftet att slopa betygsintagningen ser också ut att svikas. Även här sitter majoriteten med skägget i brevlådan och kan inte skapa ett bättre intagningssystem.

3. Stockholms stads långsiktiga utveckling

Utmaningar som stadens majoritet inte kan hantera

Stockholms stad, liksom hela den svenska kommunsektorn, står inför enorma utmaningar. Låg tillväxt, fortsatt höga sjukskrivningar, en ökning av efterfrågan på kommunala tjänster och minskande skatteintäkter. Det strategiska inriktningsärendet beskriver på ett tydligt sätt hur hårt alla dessa utmaningar slår mot Stockholm.

Åtgärderna för att hantera utmaningarna lyser emellertid med sin frånvaro. Den socialdemokratiska ryggmärgsreaktionen som utlöstes 2003, att höja skatten, kan inte upprepas. Finansborgarrådet betecknar själv skattehöjningarna i staden och i landstinget som mycket problematiska för hushållsekonomin.

Vi välkomnar insikten om att ytterligare höjd skatt under mandatperioden inte är en utväg för att klara den ekonomiska situationen. På längre sikt är det endast en högre och arbetsledd ekonomisk tillväxt som kan ge kommunsektorn bättre möjligheter att klara sina uppgifter inom framför allt vården, skolan och omsorgen. Utan en bättre tillväxt kommer det bara att finnas nedskärningar att fördela. På lång sikt kan kommunsektorn inte hjälpas av höjda

statsbidrag. Detta är ett viktigt skäl till att Kristdemokraterna prioriterar just tillväxtpolitiken så högt

Det kommunala självstyret

Stadens möjligheter att hantera dessa utmaningar är obefintliga så länge socialdemokraterna är i ledningen. En ovilja att angripa strukturella problem, att få in fler medborgare på arbetsmarknaden och att skapa förutsättningar för tillväxt, försvåras av de ständiga övergrepp på det kommunala självstyret som regeringen iscensätter.

Regeringen har valt att inte ta hänsyn till hur det kommunala utjämnningssystemet slår mot Stockholm. Samtidigt som regeringen deklarerar att huvudstaden är betydelsefull som tillväxtmotor lägger man förslag som ytterligare ökar länets nettobetaling till övriga riket.

Regeringens vårproposition belyser än en gång vad det kommunala självstyret är värt. Man säger sig vilja avveckla de specialdestinerade statsbidragen men inför ändå nya centralstyrda skolpengar. Finansieringsprincipen måste nu tillämpas fullt ut.

På sikt är förmodligen den enda möjligheten att inrätta en författningsdomstol så att kommunerna kan hävda sina rättigheter gentemot de statliga övergreppen.

Oförmågan att inse vad som skapar en sund ekonomi

I en tid och en stad när vi måste skapa incitament att arbeta mer och underlätta nyföretagande agerar majoriteten på ett sätt som direkt motverkar det. Genom samarbetet med miljöpartiet prioriteras förkortad arbetstid när problemet är det rakt motsatta.

Genom Kompetensfonden agerar majoriteten som jultomte och sprider medlen både till föreningslivet och till stadens anställda. Det är svårt att skapa projektidéer som inte inryms inom Kompetensfonden.

Engagemanget i att minska socialbidragsberoendet är mycket bristfälligt. Stadens mål att halvera antalet personer som uppbär försörjningsstöd mellan 1999 och 2004 kunde nås bara till två tredjedelar.

På längre sikt bör kommunernas bidragsberoende från staten minska. Förutom genom en bättre tillväxt kan detta ske genom att kommunerna ges förutsättningar att stå på egna ben genom att staten låter kommunerna själva i högre grad än i dag förfoga över sina skatteinkomster och avgifter.

Kommunernas självständighet kan också stärkas genom att som Kristdemokraterna föreslår låta kommunerna ta ut en avgift för sina fastighetsanknutna kostnader samtidigt som statsbidraget minskar i motsvarande storleksordning. Kommunerna har själva uttryckt ett önskemål att växla bort delar av statsbidragen mot att de själva får förfoga över en ökad andel inkomster och avgifter, bland annat i den så kallade skattebasberedningen som Kommunförbundet presenterade för några år sedan.

Grundläggande för en god utveckling i samhället är att det finns gemensamma etiska värderingar som delas av medborgarna. Att dela synen på människovärdet, att kunna lita på

varandra, att känna tilltro osv. ökar förmågan till såväl vardagligt samarbete som ekonomiska uppgörelser. Detta gynnar också den ekonomiska tillväxten.

Nio förlorade år för Sverige,

De senaste åren av Socialdemokratiskt regeringsinnehav innebär nio förlorade år för sjukvården, skolan, tillväxtpolitiken, barnomsorgen, företagandet, rättstryggheten och för arbetslösheten och sjukfrånvaron. *För skolan* har det inneburit att utvecklingen är entydigt negativ sedan 1994. Andelen elever som saknar ämnesbetyg eller slutbetyg i högst ett ämne, eller som i det nya systemet inte fått mål- eller kunskapsrelaterade slutbetyg i ett ämne, är ca 25 %. Den svenska skolan är därtill en av de stökigaste i världen och hamnade i en OECD-studie på plats nr 26 av 30 undersökta länder.

För barnomsorgen har utvecklingen inneburit att barngrupperna ökat med i snitt två barn per grupp under tiden 1993/94 till 2002. Med införandet av maxtaxan har vistelsetiderna ökat på dagis och den ökar också storleken på barngrupperna. Utvecklingen för familjedaghemmen innebär att antalet inskrivna barn mer än halverats sedan 1994. Med den allmänna förskolan för 4 och 5-åringar försvåras situationen ytterligare för familjedaghem. Den ensidiga socialdemokratiska prioriteringen av kommunal förskola har skett på bekostnad av andra alternativ som fristående förskolor och familjedaghem.

För företagandet har utvecklingen varit dyster. Minskat nyföretagande, fler företag i konkurs och få lediga platser på landets arbetsförmedlingar. Regeringen har inte heller lyckats minska papperskrånglet och byråkratin för företagen.

För sjukfrånvaro och ohälsan är de totala kostnaderna nu uppe i astronomiska summor. Det så kallade "olyckstalet", den totala kostnaden för arbetslöshet, sjukskrivning och förtidspension är nu uppe i ca 190 miljarder kr 2004.

--- och två förlorade år för Stockholm

För skolan har de förlorade åren inneburit att tydliga och mätbara mål saknas och andelen gymnasiebehöriga elever varierar mycket mellan stadsdelar och skolor. Det finns skolor där endast hälften är behöriga. Det är dessutom alltför många elever i grundskolan som inte uppnår kunskapsmålen och därutöver alldeles för många som lämnar gymnasieskolan i förtid. I Socialdemokraternas 99 punkter lovades att alla barn som lämnar grundskolan skulle ha godkända kunskaper i svenska, matematik och engelska. Handlingskraften har dock varit lam.

För förskolan är majoritetens politik ett dystert kapitel. Den nödvändiga minskningen av barngrupperna går långsamt och familjedaghem motarbetas. Därtill säger majoriteten nej till en undersökning av hur förskolan påverkats av maxtaxan. Enda rimliga skälet är att de vill dölja de verkliga effekterna.

För företagandet har de senaste åren inneburit en exceptionell nedgång i nyföretagande och tillväxt. En ljusning kan nu möjligen skönjas men de positiva effekterna av att konjunkturen förbättras kommer att dröja. I den ranking av näringslivsklimatet som svenskt Näringsliv genomfört förlorar Stockholm (plats 114) till både Göteborg (86) och Malmö (62). Med företagsklimat mäts inställningen av företagen till de attityder, regler, institutioner och

kunskaper som finns i företagarens närmiljö. De lokala faktorerna spelar större roll än många tror.

För sjukfrånvaron har de förlorade åren inneburit att endast en marginell förbättring (0,2 %) kunnat uppnås mellan 2002 och 2003. Detta har blivit resultatet trots omfattande satsningar på att minska sjukfrånvaron i staden. Sjukfrånvaron i Stockholms stad uppgick vid 2003 års slut till 10,4 procent. Majoriteten väljer att se sjukfrånvaron enbart som en arbetsmiljöfråga.

Ökande underskott

Kommunförbundet förväntar ett samlat underskott 2004 i landets kommuner om ca 6 miljarder kronor. Regeringens vårproposition, där 2,6 miljarder kr dras in under på gående budgetår, belyser hur känslig kommunsektorn är för regeringens politik.

Utvecklingen hittills under 2004 pekar mot ett stort underskott. Prognosen för stadsdelsnämnderna ser mycket dystert ut. De ekonomiska månadsrapporterna för mars visar på stora befarade underskott för stadsdelsnämnderna 2004. Inom anslag 1 är underskottsprognosen 180 miljoner och inom anslag 2 166 miljoner.

Särskilt allvarligt är det att förra mandatperiodens lyckosamma arbete med att minska socialbidragsberoendet avbrutits. Nu växer kostnaderna för socialbidrag kraftigt i Stockholm.

4. Kristdemokraternas viktigaste frågor – inriktning för verksamheten 2005-2007

Öka tryggheten och valfriheten för barnfamiljerna

Stadens och regeringens politik gentemot familjer med barn har de senaste åren minskat valfriheten mellan olika former av barnomsorg och ökat pressen på föräldrarna. Maxtaxan, ökade barngrupper på dagis och den allmänna förskolan för 4- och 5-åringar är åtgärder som gjort det svårare att vara förälder och uppfostra barn. Längre vistelsetider på dagis och färre familjedaghem är tecken som pekar i fel riktning. Att allt fler barn och unga berusar sig och att vi får en stökigare och oroligare skola är en utveckling som majoriteten inte tar krafttag mot.

Majoriteten genomför en alltför långsam utbyggnad av nya förskoleavdelningar. De stimulansmedel som finns avsatta används inte i tillräcklig utsträckning. Därtill minskar antalet barn i barngrupperna för långsamt. Det nya resursfördelningssystemet för förskola och skola riskerar att allvarligt försämra möjligheterna att förbättra skolan och förskolan. Neddragningen i vissa stadsdelsnämnder kommer att bli mycket kraftig. Bromma drabbas till exempel av en minskning med 20 miljoner kr och Hägersten med 5 miljoner kr.

Fler familjedaghem bör rekryteras. Denna barnomsorgsform är utsatt för en långsiktig nedprioritering vilket har lett till att antalet barn i familjedaghem minskat kraftigt i hela landet under en följd av år trots att de som nyttjar familjedaghem är mycket nöjda.

Revisorernas granskning av skolbarnsomsorgen visar på mycket stora barngrupper. En utveckling av denna verksamhet måste ske inte minst för att förbättra personalens möjlighet att kunna ha koll på vad barnen gör och om de finns i verksamheten. Majoritetens storstilade löfte om fritidsklubbar har redan havererat. Istället genomförs nu pilotprojekt.

Minskad stress i familjelivet och ett mer harmoniskt socialt liv kan minska sjukskrivningarna. Att förbättra arbetsmiljön har ett stort värde men är inte det enda som har betydelse för sjukskrivningstalen.

Stöd till socialt utsatta

Majoriteten stödjer Kristdemokraternas förslag om en informationskampanj för att rekrytera familjehem. Det råder stor brist på familjehem. En länsgemensam kampanj kan bidra till ökad kunskap och att fler familjer kan överväga att ta emot barn i sin familj. Bristen på kunskap leder troligen till att många familjer som skulle vara lämpliga aldrig ens överväger att bli familjehem.

För att motverka droger bland barn och ungdomar måste ytterligare insatser ske. De senaste larmrapporterna om hur många som prövar alkohol och narkotika stämmer till eftertanke. Samarbetet mellan skolorna/stadsdelsförvaltningarna och föräldraföreningarna borde utvecklas. Om inte det civila samhället tar upp kampen mot drogerna kan ingen bestående förändring komma till stånd.

Trygghet för de äldre

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar de kommande åren. Fram till omkring 2012 minskar antalet äldre i staden. Detta tas nu till intäkt för att på ett oåterkalleligt sätt minska omfattningen av insatserna för de äldre. Omvandlingen ca 1500 servicehuslägenheter till seniorbostäder, en tredjedel av det samlade beståndet av kommunala servicehusboenden i Stockholms stad, riskerar att medföra stora problem.

Majoriteten genomför en nedrustning av det efterfrågade servicehusboendet utan att fullt ut ha bedömt hur behovet av platser egentligen ser ut. Genom en skärpning av kraven för att få plats i servicehus står många lägenheter tomma, vilket majoriteten tar som intäkt för att en omvandling bör ske. En översyn av riktlinjerna för servicehusboende bör genomföras snarast. Nu finns det inget annat val för de äldre än att bo kvar hemma med mycket omfattande hemtjänstinsatser. De äldre riskerar att bli allt mer isolerade och sjukare i sitt hem och kräva allt större vårdinsatser. Seniorboenden kommer på sikt att förvandlas till servicehus.

Omvandlingen av servicehus till seniorbostäder styrs av stadsdelsnämndernas besparingsbehov - inte av äldre stockholmarnas efterfrågan på denna boendeform. Efter en anslagsökning på omkring 300 miljoner kronor per år de senaste fem åren, har äldreomsorgens budget för 2004 endast ökat med några få miljoner. Detta är också smärtsamt tydligt i stadsdelsnämndernas första tertiärrapporter 2004 där underskottet för just äldreomsorgen är påtagligt. De äldre känner sig inte delaktiga i den alltför snabba process som nu drivs fram utan kommunikation och tydlig tidsplan.

Demensvården utgör ungefär hälften av kommunernas kostnader för äldreomsorg. Att kunna rekrytera och behålla utbildad personal inom äldreomsorgen tillhör en av de största

utmaningarna för staden. Alla som arbetar med demenssjuka bör kontinuerligt erbjudas handledning. Staden bör undersöka möjligheterna att inrätta demens som "specialitet" för såväl undersköterskor som sjuksköterskor. På detta sätt kan kvaliteten öka på varje demensboende. Genom att sådana yrkeskunskaper tillmätts ett högre värde ökar också yrkets attraktivitet. Därtill bör "demensteam" byggas upp i samarbete med landstinget med syfte att minska de skarpa gränssnitten mellan huvudmännen.

Trots den omfattande kritik socialdemokraterna framförde mot att låta de äldre välja hemtjänst, när valfrihetssystemet i äldre- och funktionshinderomsorgen genomfördes 2001, har de svängt och accepterar nu att valfriheten består. Det är en hälsosam omsvängning som tvingats fram av det faktum att de äldre är nöjda med systemet. Mot bakgrund av den positiva erfarenheten från hemtjänsten är det nu dags att gå vidare och införa motsvarande inom de särskilda boendeformerna. Möjligheten att välja utförare av även boendeservice bör erbjudas på samma sätt som hemtjänst.

Ta vara på mångfalden

Stockholms stad har en befolkning med mycket varierande bakgrund och erfarenheter. Detta är en enorm tillgång som måste tas tillvara. Varje människas önskemål att samarbeta och integreras bygger på att man känner sig respekterad och inte blir diskriminerad. Därför är anti-diskrimineringsarbetet, som ska ha sin grund i de mänskliga rättigheterna, helt grundläggande.

Staden har under lång tid bortsett från att den grundläggande fysiska planeringen och bebyggelsen i miljonprogramsområdena har bidragit till segregation. Exempel på enkla orsaker till att många stockholmsområden utmärks av stor omflyttning gäller exempelvis lägenhetsstorlekarna. I många miljonprogramsområden saknas dels mycket små, dels mycket stora lägenheter.

De omfattande insatser som gjorts i miljonprogramsområdena i Sverige har oftast gällt sociala satsningar, utveckling av förskolor och skolor samt olika typer av arbetsmarknadsprojekt. De insatser som däremot gjorts beträffande arkitektur, fysisk planering och stadsplanering samt infrastruktur/kommunikationer får i huvudsak betraktas som kosmetiska. De olika insatser som ska ske inom Stadsdelsförnyelsen måste samordnas med vad som sker inom Söderortsvisionen.

Ett av problemen med Stockholms miljonprogramsområden är den uppenbara bristen på verksamheter – företag, myndigheter, andra typer av arbetsplatser. Att bygga sk "bokaler", där småföretagare kan nyttja lägenheter också för att bedriva småföretagsamhet, är en möjlighet som borde prövas i flera områden..

Stadens bostadsbolag har stora penningreserver. En del av dessa medel borde utnyttjas för en radikal förnyelse av Stockholms miljonprogramsområden. Detta kräver dock att koncernen Stockholm Stadshus AB ger tydliga direktiv om förnyelsen. Socialdemokratin, som i stor utsträckning har ansvaret för integrationspolitiken i hela landet, förmår inte bryta de invanda synsätt som lett till bidragsberoende, utanförskap och permanenta problem att komma in på arbetsmarknaden.

Diskriminering på restauranger

Kristdemokraterna har tagit initiativ till att kartlägga diskrimineringen vid restaurangerna. Det är mycket uppenbart för många stockholmsbor och besökare att de utsätts för olaglig diskriminering vid restauranger och andra näringsställen. Staden bör nyttja serveringstillstånden för att motverka diskriminering. Alkohollagen möjliggör detta. Allt fler vapen och droger förekommer i och omkring krogarna vilket också utgör ett hot mot vanliga, skötsamma människors uteliv. Den ökade samverkan mellan polisen, staden och restaurangerna bör vidareutvecklas.

Prioritera kompetensutveckling

Kompetensfonden inrättades som ett av majoritetens flaggskepp och har kommit att bli en julklappssäck där finansiering av allehanda kompetensutvecklingsprojekt kan hämtas. Den beslutade engångsvisa finansieringen av kompetensfonden är starkt tveksam inte minst ur ett kommunalrättsligt perspektiv. Två miljarder tas från stadens försäljningsintäkter från Birka-affären för att förbrukas till löpande driftutgifter. En sådan finansiering minskar stadens förmögenhet och kommer på sikt att tömma stadens ekonomiska reserver.

Redan befintliga utbildningsprojekt har flyttats över till kompetensfonden och starka signaler från många av stadens verksamheter visar att man nu stoppar utbildningar inom ramen för den egna budgeten för att i stället söka medel ur kompetensfonden.

Kompetensutveckling skall vara ett prioriterat område i stadens verksamheter. Den har betydelse för den enskilda individen såväl som för verksamheten. Det är därför av största vikt att kompetensutveckling planeras i nära samarbete med verksamheterna och inte som nu i en central administration.

Bli en attraktiv arbetsgivare

Staden skall ständigt arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare där personalens delaktighet och möjlighet att påverka står i fokus. Personalens delaktighet i hur arbetet skall genomföras såväl som möjligheten till flexibla arbetstidslösningar är av avgörande betydelse. En fördjupning av stadens lönepolitiska arbete, fortsatt arbete med utveckling av anställnings- och lönevillkor är ytterligare frågor av stor vikt och där staden skall ligga i framkant. Staden skall aktivt underlätta för personal som vill knoppa av och hjälpa företag som vill medverka i samband med upphandlingar inom staden.

Tyvärr har den nya lärarutbildningen fått katastrofala följder för rekryteringen av nya förskollärare. På många av landets lärarhögskolor utbildas inga förskollärare över huvudtaget. Lärarförsörjningen är ett statligt ansvar men den socialdemokratiska regeringens fullständiga kapitulation på området tvingar Stockholms stad att aktivt rekrytera och utbilda nya förskollärare, bland annat genom att vidareutbilda barnskötare. Det särskilda statsbidrag för att anställa förskollärare som regeringen aviserat utgör ytterligare ett exempel på statlig styrning där kommunerna inte själva kan utforma sammansättningen av sin personalstyrka. Därtill råder ju en stor brist på förskollärare vilket innebär att kommunerna har uppenbara svårigheter att rekrytera fler och därför kunna nyttja statsbidraget.

Majoriteten ser sjukfrånvaron enbart som en arbetsmiljöfråga. Detta är ett för snävt synsätt då problematiken bör ses i ett större sammanhang. Det finns samband mellan hälsa, arbete och relationer på hemmaplan. Den ökade stressen i samhället grundas redan i de stora barngrupper som finns inom förskolan. Många föräldrar upplever en vanmakt då stadens och regeringens politik gentemot barnfamiljer stryker möjligheten att själva styra över sin vardag.

Pris- och lönekomensation

Majoritetens inriktningsärende signalerar att nämnderna inte kommer att få någon pris- och lönekomensation. Detta ger en signal till främst de personalintensiva verksamheterna inom förskolan, skolan och äldre- och funktionshinderomsorgen att stora besparingar kommer att ske. Den förtäckta besparing detta utgör slår hårt både mot anställda som gör ett bra jobb och mot kvaliteten i verksamheten. Kristdemokraterna menar att något sådant generellt beslut inte bör fattas.

Under perioden 1999-2002 gavs pris- och lönekomensation för sk prioriterade verksamheter. Det innebar att förskola, skola, äldre- och funktionshinderomsorg i huvudsak fick anslagsökningar som gjorde att kvaliteten kunde bibehållas eller förstärkas. Medel för kvalitetssatsningar inom skolan och för omsorgen om äldre- och funktionshindrade tillfördes 2,8 miljarder kr 1998-2002 vilket utgjorde en ökning med ca 30 %.

Bilden av Stockholm som tillväxtregion

Huvudstadsregionen måste bli bättre på att förstärka bilden av Stockholm som en framgångsrik region för både företag och besökare. Regionens tillväxtsiffror och utvecklingen av nyföretagandet har betydelse för tilltron för till exempel företag som vill etablera sig. Staden bör underlätta för småföretag genom att till exempel få hjälp med markfrågor. En ”one-stop-shop” bör utvecklas så att administrativa hinder kan undanröjas.

Staden bör ta initiativ till att fler lärlingsutbildningar etableras genom ett samarbete med olika branschorgan. Genom att definiera olika bristyrken och skräddarsy utbildningar kan även människor med begränsade språkkunskaper snabbt komma in på arbetsmarknaden. Några framgångsrika exempel finns på detta men staden kan göra mer på detta område.

Tillskapandet av Näringslivskontoret AB som koncernbolag för näringslivs- och marknadsföringsarbetet bör leda till en förstärkning av marknadsföringen av Stockholm. Majoritetens inriktningsärende beskriver väl den betydelse besöksnäringen har för Stockholm men uppvisar inga åtgärder för att tillvarata de möjligheter som finns. Majoriteten försenar den nödvändiga förstärkningen av evenemangsarbetet. Den evenemangsavdelning som Kommunfullmäktige beslutade 2003 om att inrätta är ännu inte en realitet. Stockholm skulle kunna betyda än mer som besöks- och evenemangsstad om arbetet vore mer offensivt.

Föredragande borgarråd är uppenbarligen medveten om att regeringens åtgärder direkt avgör besparingsbetingen i staden. Inriktningsärendet konstaterar att utjämningsystemet måste ändras om inte arbetet ska försvåras med att hantera de ökade kraven på bostäder och infrastruktur samt de ökade kraven på den kommunala servicen. Denna insikt har dock hittills inte föranlett majoriteten att vidta några särskilda åtgärder gentemot regeringen.

Stockholm bör pröva ett system med skattereduktion för hushållsnära tjänster och bör därför uppvakta regeringen om att få göra ett sådant försök. Det innebär att ett hushåll kan köpa enkla tjänster till ett värde av 50.000 kronor som enbart kostar dem 25.000 kronor. Detta stimulerar tillväxten av små tjänsteföretag.

EU-arbetet

Staden bör bli bättre på att nyttja de möjligheter EU-medlemskapet ger. EU-frågorna måste bli en del av det vardagliga arbetet i kommunpolitiken. Ett framsynt och kreativt europaarbete kan ha betydelse för näringslivsarbetet och att skapa bra allianser med andra direktvalda lokala och regionala organ. Stadens internationella arbete får inte försummas eller slarvas bort.

Bättre fart på byggandet

Majoritetens bostadsplaner kommer knappast att nås. Ansträngningarna att snabba på planprocessen är angelägna och det finns en stor uppslutning bakom att snabbt bygga fler bostäder. Den massiva bebyggelsen av bostäder måste dock ske så att man inte planerar för segregation. Blandade bostadstyper, arbetsplatser, lokaler för småföretag, infrastruktur, ”statusprojekt” inom nya områden mm, är sådant som måste finnas med från början. Det är mycket kostsamt och komplicerat att senare ändra den grundläggande strukturen i ett område.

Socialdemokraternas idé om ett kommunalt byggbolag är avfört från dagordningen. Det skulle inte ha lett till nya bostäder eller lägre kostnader. Sedan nya majoritetens tillträde har inte mer än 1.700 bostäder påbörjats, vilket utgör mindre än en tiondel av de utlovade 20.000 nya bostäderna.

Staden kan fortfarande vidta egna åtgärder för att förenkla för mindre byggherrar att komma in på stadens bostadsmarknad och även bjuda in utländska entreprenörer till staden. Ökad konkurrens på byggmarknaden är ett bättre sätt att pressa priser än experiment med skattemedel och kommunala bolag. Den främsta anledningen till de höga produktionskostnaderna handlar nämligen om beskattningen. I en nyproducerad lägenhet utgörs hyran till 60 procent av skatt. Skall den utvecklingen vändas måste byggmomsen sänkas och fastighetsskatten avvecklas.

Stadens egna förvaltningar anser att bostadspolitik fördyrar och försvårar bostadsbyggandet. Gatu- och fastighetskontoret konstaterar att dagens illa fungerande hyressättningssystem är en förklaring till varför byggandet fördyras och försvåras. Majoriteten måste få regeringen att ta reson angående byggkostnaderna, de regler och den hyressättning som försvårar tillkomsten av nya bostäder.

I staden finns många medborgare som kan hyra ut rum, smålägenheter eller del av sin villa. Till följd av beskattningen av hyresintäkter så sker detta i alldeles för liten utsträckning. Staden borde uppvakta regeringen med krav på en skattelättnad för att frigöra smålägenheter.

Hållbar trafik- och miljöutveckling

En utbyggnad av fler stora infrastrukturprojekt är nödvändig. Stockholms stads och länets möjligheter att expandera och få fler regionala centra kan bara ske om kommunikationerna fungerar. Särskilt prioriterad bör en fortsatt utbyggnad vara av tvärbanan från Alvik till Kista, Solna och Universitetet. Staden måste gentemot SL arbeta för att tvärbanan till Kista går via Rinkeby för att öka integrationen mellan dessa stadsdelar. Framtida företags- och utbildningsetableringar i Rinkeby skulle kraftigt gynnas av att tvärbanan fick en station där. Tyvärr har socialdemokraterna valt att istället prioritera en sträckning via Rissne.

Staden bör underlätta byggandet av Mälar/Citytunneln och även verka för att finansieringen av Förbifart Stockholm säkerställs. För att uppnå målet om en flerkärnig region är Förbifart Stockholm en viktig del i en övergripande infrastrukturell väv. Ska regionala kärnor utvecklas utanför Stockholms stad måste det skapas förutsättningar för områden att få hög befolkningstäthet och god tillgänglighet. I detta sammanhang är Förbifart Stockholm en strategisk investering som ingår i en större helhet.

Miljöbilar

Majoriteten försenar genomförandet av olika incitament för att stimulera övergången till miljövänliga bränslen och miljöbilar. Det stolta målet för andelen miljöbilar i Stockholm måste kombineras med fler verktyg för att åstadkomma detta. Extrakostnaderna som det innebär att köpa och äga en miljöbil måste minskas och en bättre infrastruktur krävs för till exempel biogas och tankstationer av miljöbränslen. Tyvärr försenar majoriteten genomförandet av boendeparkering för miljöbilar.

Stöd idrotten som folkrörelse

Stockholm ska vara en stad för både små och stora idrottsklubbar där möjlighet finns att utöva såväl bredd- som elitidrott. För att idrotten ska kunna leva kvar som en bred folkrörelse måste staden värna om de små föreningarna. Majoriteten favoriserar emellertid storklubbarna på bekostnad av de små klubbarna. Detta har blivit smärtsamt tydligt vid ett flertal tillfällen när borgensåtaganden blivit beviljade till stora idrottsklubbar men inte till de små.

Behovet av hallar i staden är stort. När Kristdemokraterna ledde idrottspolitiken genomfördes flera idrottssatsningar som finansierades genom uppgörelser om markexploatering. Denna finansieringsform, där näringslivet bekostar hela eller delar av upprustningar och nybyggnationer, är mycket positiv och utgör ett värdefullt komplement till stadens egna satsningar.

De nya majoriteten har tyvärr satt stopp för extern finansiering. Envisheten i att låta idrottsanläggningar finansieras enbart via skattsedeln krymper möjligheterna till nysatsningar. Istället belastas skattebetalarna trots att det många gånger inte skulle behövas och angelägna idrottssatsningar skjuts på framtiden.

Majoriteten har inte lyckats visa framfötterna inom tjejidrotten. Uppföljningen av jämställdhetsplanen visade att endast 40 procent av investeringarna år 2003 gick till tjejidrott. Kristdemokraternas utgångspunkt är att manlig och kvinnlig idrott ska värderas lika. Minst hälften av nyinvesteringar i anläggningar ska därför satsas på flickors och kvinnors idrottande.

Öka tryggheten i staden

En stadsvakt bör inrättas i Stockholms stad. På detta sätt tar kommunen ett större ansvar för den rena ordningshållningen i offentliga miljöer. Precis som ägaren till ett inomhuscentrum måste känna ansvar för ordningen där genom att anställa ordningsvakter bör staden känna ansvar för utsatta offentliga miljöer som man redan ansvarar för i en rad andra avseenden (belysning, snöröjning, utsmyckning mm). En stadsvaktsorganisation syftar inte i första hand till att skapa en konkurrerande organisation till den statliga polisen. Men vi kan konstatera att behovet av ytterligare ordningsövervakning i Stockholmsområdet naturligtvis ökar när den socialdemokratiska regeringen väljer att inte prioritera polisen i Stockholms län.

I varje stadsdelsnämnd ska det finnas lokala brottsförebyggande råd där stadsdelsnämnderna samarbetar med närpolisen, lokalt föreningsliv och företag i området. Ett centralt råd kan bidra till att sätta fokus på det trygghetsskapande arbetet samt utarbeta riktlinjer eller dylikt för det lokala arbetet. Varje område har dock sin unika sammansättning av brottslighet och ordningsproblem. En ökad förekomst av kameraövervakning på offentliga platser liksom utanför brottsbelastade restauranger bör också tillåtas för att motverka kriminalitet. Sådana åtgärder kan också bidra till att klara upp begångna brott.

Kristdemokraternas förslag till kommunfullmäktige

Den redovisade Strategin för utveckling av Stockholms stad åren 2005-2007 godkänns.

Stockholm den 2 juni 2004

EWA SAMUELSSON